

T.B.M.M.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 21 Temmuz 2015
Sayı : 16

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye’de yer alan ve her geçen gün kapasitesi arttırılan cezaevlerinin genelde tüm mahkumlar özelde ise engelli, yabancı ve lgbti mahkumların yaşam koşullarına, bu bireylerin insan haklarına uygunluğu yönünden Anayasanın 98, Türkiye Büyük Millet Meclisi İktüzüğünün 104 ve 105’nci maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırması açılması hususunda gereğini saygılarımla arz ederim. 07.07.2015

CAHUN İRAT

Bursa MV.

CAHUN İRAT

Barış Yarkadops

Baz

Emel

Devrim Işık

Antalya MV

Cale Karabıyık

Bursa

Ali AKILDI

Ali AKILDI

İstanbul MV

Uğur Akkurt

Av. Mahmut TANAL
İstanbul Milletvekili

GÜLAY YEDEKCI

İstanbul MV.

Gülay Yelken

Erolan Aydın

İzmir

Bursa MV

Ali İker
İstanbul

Ali İker

Serpi Perkin

Othman Sarıbal

Bursa MV.

Ali İker

Hilmi YARAYICI

HATAY

İbrahim Özdiş

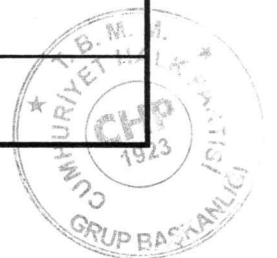
Adana MV

İbrahim Özdiş

...16... Sayılı Meclis Araştırması Önergesinin İmza Çizelgesi

Adı Soyadı	Seçim Bölgesi	İmza
Cemal YILMAZ	Reun 1p	Cemal
Barış KARADENİZ	SİNOP	Barış
Ali YIGİT	İLMİN	Ali
İlhan KESİCİ	İSTANBUL	İlhan
M. Fatih ATAY	AYDIN	M. Fatih
Orhan SAKİBAL	BURSA	Orhan
Kiymet Nefi Kaya	Ankara	Kiymet
Onursal Adıgüzel	İstanbul	Onursal
Murat KURU	Ankara	Murat
Hüseyin TILKIDIR	AYDIN	Hüseyin

GEREKÇE

Türkiye'deki cezaevlerinde bulunan son rakamlara göre 164 bin 461 mahkum bulunmaktadır. Bunun yanı sıra hali hazırda yapımı devam eden yeni cezaevleri ile kapasitenin 2017 senesinde 300 bin olması beklenmektedir.

Bu cezaevlerinin koşulları ile ilgili olarak yakın zamanda Ceza İnfaz Sisteminde Sivil Toplum Derneği (CİSST) tarafından Özel İhtiyaçları Olan Mahpuslar 2014-2015 raporu hazırlanmıştır. Bu rapor doğrultusunda Cezaevlerindeki eksiklikler belirtilmiş ve kamuoyu ile paylaşılmıştır. Söz konusu raporda bu eksiklikler kısaca şu şekilde belirtilmektedir;

“Türkiye hapishanelerinde, içme suyu, ped, tuvalet kağıdı, sabun, deterjan gibi, temel sağlık ve hijyen için elzem olanlar da dâhil tüm sarf malzemeleri parayla satılıyor. Ailelerinden uzaktaki yabancılar ve yakınları tarafından dışlanma riski altında olan LGBTİ'ler gibi özel ihtiyaç sahipleri de dâhil olmak üzere, dışarıdan para gönderilemeyen pek çok mahpus için bu çok ciddi bir sorun.”

“2014 yılında yeni hapishanelerin inşasına 590 milyon 104 bin 673 TL harcayan Adalet Bakanlığı'nın hapishanelerde tuvalet kağıdı bulundurmaktan aciz olması akıl almaz bir durum.”

“Birçok ülkede insanlara hapishaneye girişlerinden itibaren düzenli olarak zarf ve posta pulu veriliyor / ücretsiz haberleşme imkanı sağlanıyorken, Türkiye'de hapis cezası alan pek çok insan yoksulluğa da mahkum ediliyor. Bu, mahpusların son derece ucuza çalıştırılmasını da kolaylaştırıyor.”

“Adalet Bakanlığı'nın engellilere ilişkin istatistik verileri, esas olarak ortopedik, görme, işitme, konuşma ve zihinsel engellileri kapsıyor. Oysa beden fonksiyonlarını etkileyen kalp damar hastalıkları, organ yetmezlikleri, kanser, metabolik rahatsızlıklar, HIV gibi pek çok rahatsızlık, engellilik hâli oluşturuyor. Birleşmiş Milletler başta olmak üzere uluslararası kuruluşların ve Türkiye'deki engelli derneklerinin kullandığı 'aklı engel' kriterleri, sadece öğrenme bozuklukları gibi 'zihinsel engelleri' değil, şizofreni, bipolar bozukluk gibi 'psikososyal engellilik' hallerini de kapsıyor.”

“Adalet Bakanlığı ise hapishanelerin yaşam alanlarının engelliliğe uygun olup olmadığına dair sorumuza ‘Ülkemiz genelinde 360 ceza infaz kurumu bulunmaktadır. Bu kurumlar çok katlı olmadığından, engellilerin yaşam şartlarına mani bir durum bulunmamaktadır’ cevabını verdi. Bakanlığın, engelli mahpusların özel ihtiyaçlarını anlayabilmek, takip edebilmek ve karşılayabilmek için bu alanda çalışan sivil toplum örgütleriyle sistemli çalışma yürütmesi gerekiyor.”

“Türkiye'deki yabancı mahpusların sorunları tutuklanma aşamasından başlıyor. Yabancı mahpuslar gözaltına alınırken ve haklarında tutuklama kararı verilirken yabancı dil bilen görevlilere çoğu zaman ulaşamıyorlar. Mahpuslardan kendileri için getirilen tercümanın da Türkçe bilmediği, baro tarafından atanan avukatla dil sorunu nedeniyle iletişim kuramadıkları şeklinde şikayetler alıyoruz.”

“Yabancı mahpuslarla hapishanede ilgilenen personelin büyük bölümü, onların dilini veya İngilizceyi bilmediği için anlamakta ciddi sıkıntı çekiliyor. En büyük sorun sağlık alanında yaşanıyor, çünkü revirlerde genellikle dil bilen personel yok.”

“Türkiye hapishanelerinde kişiler nüfus cüzdanlarındaki cinsiyete göre yerleştiriliyor, yani cinsiyet geçiş ameliyatı geçirmemiş olan trans kadınlar erkek hapishanesinde, trans erkekler kadın hapishanesinde tutuluyor.”

“Gey veya biseksüel olduğunu söyleyen veya cinsel yönelimi duyulan gey mahpusların erkek hapishanesinde trans kadınların koğuşuna yerleştirildiğini veya hücrede kaldığını, kadın hapishanesinde lezbiyen veya biseksüel olduğu ‘anlaşılan’ kadınlarınsa, koğuş arkadaşıyla ilişkisi olduğu düşünüldüğünde ayrı koğuşlara alınıyor. Özellikle erkek hapishanesinde tutulan trans kadınlar, erkeklerden zarar görebilecekleri gerekçesiyle ayrı oda veya koğuşlarda tutuluyorlar, atölye ve kurslara çıkartılmıyor, ortak alanları kullanamıyorlar.”

Söz konusu rapor ile yukarıda belirtilen hususlar çerçevesinde Türkiye’deki cezaevlerinin koşullarının iyileştirilmesi ve uluslararası standartları getirilmesi gereği aşikardır. Bununla birlikte özel durumları nedeniyle sorun yaşayan bireylerin koşullarının da iyileştirilmesi için bir yol haritasının çizilmesi elzemdir.

Türkiye’de yer alan ve her geçen gün kapasitesi arttırılan cezaevlerinin genelde tüm mahkumlar özelde ise engelli, yabancı ve lgbt mahkumların yaşam koşullarına, bu bireylerin insan haklarına uygunluğu yönünden gereken önlemlerin alınması için yukarıda arz ve izah olunan sebeplerle Anayasa’nın 98. İçtüzüğü’nün 104 ve 105. maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırması açılması gerekmektedir.

